

หัวข้อวิทยานิพนธ์	รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวเด็กที่หนีออกจากบ้าน
ชื่อและนามสกุล	นางสาวทัศนีย์ ภูมิวิภาชน์
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา
อาจารย์ที่ปรึกษา	1. รองศาสตราจารย์ธีรารักษ์ โพธิ์สุวรรณ 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัสวดี นิตินทรสุนทร

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2554

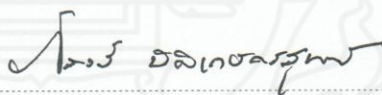
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุบผา เมฆศรีทองคำ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ธีรารักษ์ โพธิ์สุวรรณ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัสวดี นิตินทรสุนทร)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวเด็กที่หนีออกจากบ้าน

ผู้วิจัย นางสาวทัศนีย์ ภูมิวิภาชน์ รหัสนักศึกษา 2501500439 **ปริญญา** นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ธีรารักษ์ โพธิ์สุวรรณ (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัสวดี

นิติเกษตรสุนทร **ปีการศึกษา** 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) บริบทของครอบครัวและสาเหตุที่เด็กหนีออกจากบ้าน 2) รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวที่มีเด็กหนีออกจากบ้าน และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการสื่อสารในครอบครัวเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กหนีออกจากบ้าน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ ครอบครัวเด็กหนีออกจากบ้านที่สามารถติดต่อและพร้อมให้สัมภาษณ์ จำนวน 11 ครอบครัว ประกอบด้วย ผู้ปกครองเด็ก 11 คน เด็กที่หนีออกจากบ้าน 6 คน และเจ้าหน้าที่จากศูนย์ข้อมูลคนหาย มูลนิธิกระจกเงา 1 คน รวมทั้งสิ้น 18 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาโดยการพรรณนาความ

ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบทของครอบครัว ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย พบว่าสภาพแวดล้อมที่เป็นชุมชนแออัด ทำให้เด็กถูกชักชวนไปในทางที่ผิดได้ เด็กที่หนีออกจากบ้านส่วนใหญ่พ่อแม่หย่าร้างกัน ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางถึงยากจน สาเหตุที่ทำให้เด็กตัดสินใจหนีออกจากบ้าน พบว่า เด็กรู้สึกเบื่อหน่ายที่พ่อแม่ผู้ปกครองบ่นและดุด่าว่ากล่าว รวมทั้งรู้สึกว่าตนเองขาดความอบอุ่น เหงา โดดเดี่ยว ว้าเหว่ คิดว่าไม่มีใครใส่ใจ และเกิดความรู้สึกน้อยใจพ่อแม่ผู้ปกครอง 2) รูปแบบการสื่อสารในครอบครัว พบว่า รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมี 2 รูปแบบ คือแบบปกป้อง พ่อแม่และผู้ปกครองมีการวางกรอบและดุด่าว่ากล่าวเมื่อเด็กกระทำผิด แบบที่สอง คือ แบบปล่อยปละพ่อแม่และผู้ปกครองไม่ได้เอาใจใส่ดูแลลูกอย่างใกล้ชิด 3) แนวทางการสื่อสารเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กหนีออกจากบ้าน ควรมีรูปแบบการสื่อสารแบบประนีประนอม มีการยอมรับฟังซึ่งกันและกัน ใช้ภาษาน้ำเสียงที่ชัดเจน มีความเมตตา ใจกว้าง และมีความถี่ในการพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งหมั่นสังเกตพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็ก เพื่อสร้างวินัยในการใช้เวลาและแนะนำแนวทางในการใช้ที่ถูกต้องให้กับเด็ก

คำสำคัญ รูปแบบการสื่อสารในครอบครัว เด็กที่หนีออกจากบ้าน

Thesis title: Family Communication Patterns of Runaway Children Family

Researcher: Miss Thusanee Pumwipat; **ID:** 2501500439;

Degree: Master of Communication Arts; **Thesis advisors:** (1) Theerarux Photisuvan, Associate Professor; (2) Dr. Passawalee Nitikasetsoontorn, Assistant Professor; **Academic year:** 2011

Abstract

The objective of this study is to investigate: (1) Family contexts of runaway children and what caused them to run away; (2) family communication patterns; and (3) guidelines for using family communication in preventing children from running away.

This qualitative research used interview guidelines to collect data from 18 respondents: 11 families whose children have run away in the past agreed to be interviewed (11 parents and six runaway children) and one staff member of the Mirror Foundation's Missing-Person Information Center. Content analysis was used in descriptive data analysis.

Results: (1) In terms of family context, the children lived in congested communities that made them susceptible to bad influences. Most of the parents were divorced and had moderate to low income levels. The children reported they ran away due to their parents' nagging and scolding. They also felt a lack of warmth, were lonely, thought no one paid attention to them and felt upset with their parents. (2) Two types of family communication patterns were reported: Protective and laissez faire. The former refers to parents setting limits and scolding their children when they do wrong; the latter refers to parents not paying enough attention to their children. (3) Communication guidelines to prevent children from running away included using compromise in communication, listening, using a clear voice when speaking, acting gently and taking the time to talk. Also mentioned was monitoring the children's Internet use in order to ensure they do not waste too much time and to suggest how proper Web surfing.

Keywords: Family communication patterns, Runaway children

กิตติกรรมประกาศ

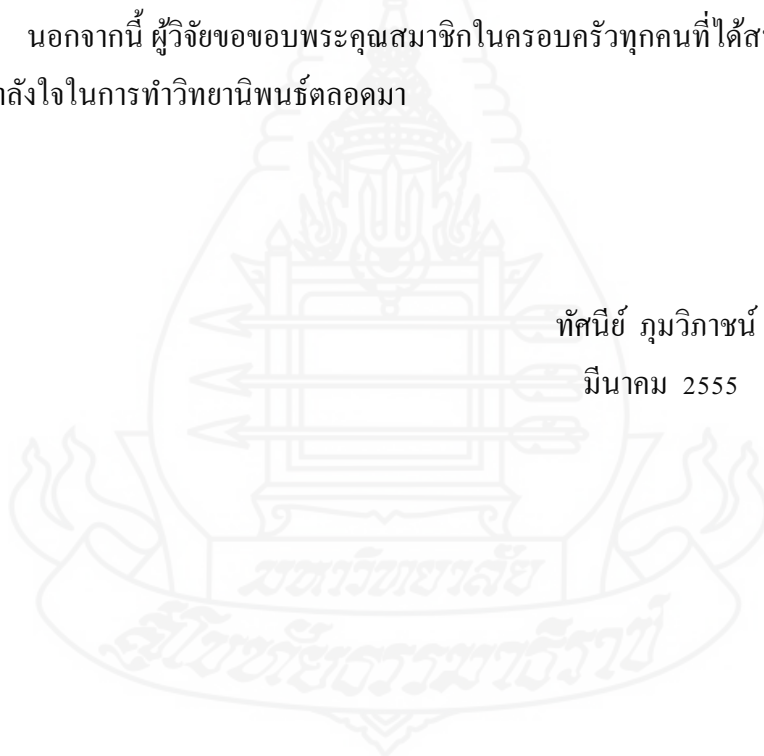
วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์
ธีรารักษ์ โพธิ์สุวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุปผา เมฆศรีทองคำ และผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. ภัสวดี นิติเกษตรสุนทร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่าง
ใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความ
กรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณคุณชิตติมา หมีปาน และคุณปริยานุช ใจเดิม ศูนย์ข้อมูลคนหาย มูลนิธิ
กระจกเงาที่กรุณาได้ให้ข้อมูลและคำแนะนำเรื่องเด็กหนีออกจากบ้าน และขอขอบพระคุณ
ครอบครัวทั้ง 11 ครอบครัวที่เสียสละและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัวทุกคนที่ได้สนับสนุน ช่วยเหลือ
และเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา

ทัศนีย์ ภูมิวิภาชน์

มีนาคม 2555

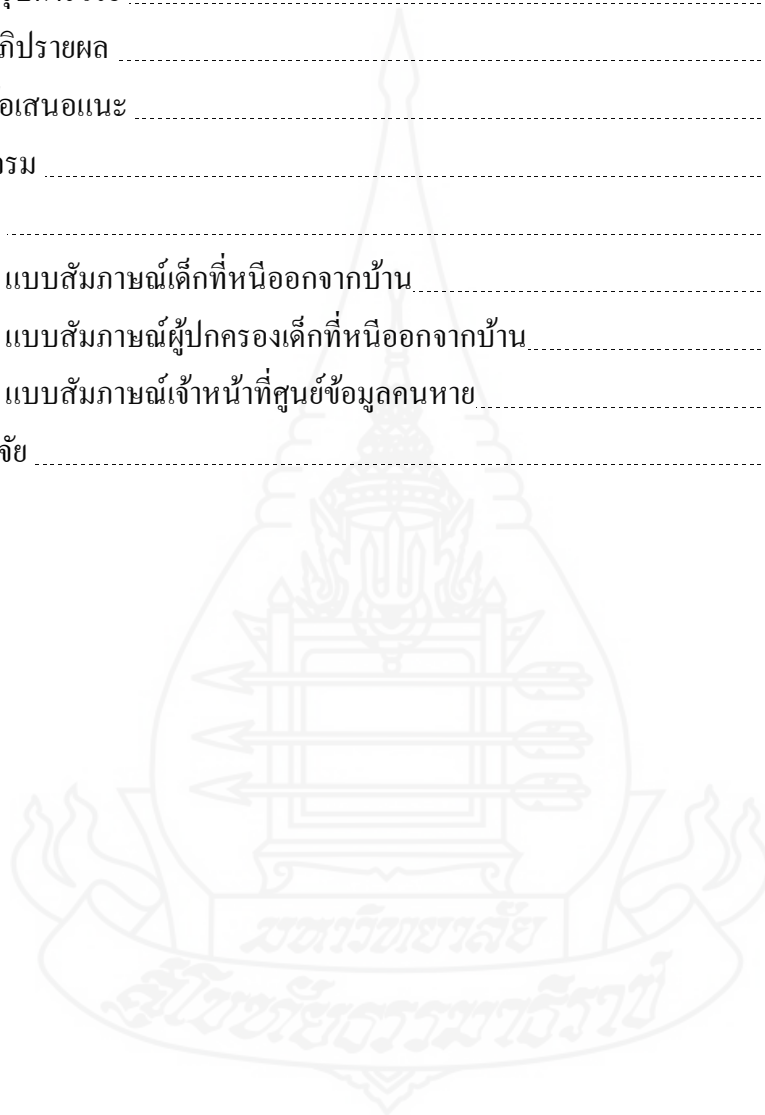

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหาการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
ข้อจำกัดการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสาร	7
แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว	16
แนวคิดจิตวิทยาวัยรุ่น	29
เทคโนโลยีการสื่อสารของเด็กและเยาวชน	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	51
กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	51
ขั้นตอนและการดำเนินการวิจัย	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	135
สรุปการวิจัย	135
อภิปรายผล	137
ข้อเสนอแนะ	144
บรรณานุกรม	146
ภาคผนวก	151
ก แบบสัมภาษณ์เด็กที่หนีออกจากบ้าน	152
ข แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กที่หนีออกจากบ้าน	155
ค แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลคนหาย	158
ประวัติผู้วิจัย	160

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1	ตารางสรุปผลข้อมูลแต่ละครอบครัว	122
--------------	--------------------------------------	-----

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย 4

